

MISKOLCI EGYETEM

Gazdaságtudományi Kar

Üzleti Információgazdálkodási és Módszertani Intézet

Pénzügyi Intézeti Tanszék**Tájékoztató****TŐZSDEI ISMERETEK (GTÜPZ024FL) című tantárgyból a**

Gazdaságtudományi Kar levelező tagozat

pénzügyi szakirányos felsőoktatási szakképzésben résztvevő hallgatói részére

2018/2019. tanév II. félév

Tantárgy neve: Tőzsdei ismeretek	Tantárgy neptun kódja: GTÜPZ024FL
	Tantárgy jellege: K
Tantárgyfelelős neve, beosztása: Dr. Zsombori Zsolt egyetemi adjunktus	
Oktatásba bevont oktatók neve, beosztása: -	
Javasolt félév: 2.T.	Tárgyfelvétel előtanulmányi feltétele: Pénzügytan legalább elégséges
Óraszám (ea+gy): 6+9	Számonkérés módja: A-Gyj
Kreditpont: 4	Tagozat: levelező
Tantárgy feladata és célja: A hallgatók a brókervizsga és az alapkezelői szakvizsga letételéhez szükséges alapismereteket szerzik meg, különös tekintettel az ehhez szükséges értékpapírmatematikára. A tantárgy foglalkozik a portfólióalkotás aktív és passzív módszereivel, a portfóliók teljesítménymérésével, a különböző fedezeti és arbitrázsügyletekkel. A hallgatók képesek lesznek a tőzsdén szereplő értékpapírok technikai elemzésére és a fundamentális elemzés alapjait is megismerik.	
Tantárgy leírása:	
Dátum	Előadások és gyakorlatok témája
2019.04.26	Technikai árfolyamelemzés I. (Vonaldiagram, O-X diagram, Japán-gyertya, Mozgóátlag)
2019.04.26	Technikai árfolyamelemzés II. (Bollinger-szalag, Fibonacci-sor, Elliott-hullám, Oscillátor, Momentum,)
2019.04.26	Technikai árfolyamelemzés III. (Mozgóátlag, Weinstein, MACD, Pénzáram index, piacerősség)
2019.04.26	Vállalati érték meghatározás a benchmark módszerrel (P/E, Osztalékhozam, Kapitalizáció/Saját tőke)
2019.04.26	Portfólióelmélet Markowitz-modell. CAPM modell
2019.04.26	Határidős ügyletek elszámolása, ügylettípusok
2019.05.03	Határidős ügyletek jellemzői, spekuláció elemi határidős ügyletekkel Spekuláció összetett határidős ügyletekkel I. (spreadek) Spekuláció összetett határidős ügyletekkel II. (kombinációk)
2019.05.03	Arbitrázs I. – keresztárfolyamok, határidős egyensúlyi árak (tőzsdei áru, tőzsdei értékpapír) Arbitrázs II. - kamatláb és árfolyamra szóló futures egyensúlyi ára, bootstrap – Hallgatói beadandók szóbeli prezentációja
2019.05.03	Fedezeti ügyletek futuressal (futures mindenkori értékének meghatározása, swap értékelése, optimális fedezeti arány meghatározása, delta, béta jelentése) - Opciók díja (binominális modell, Cox-Rubinstein, Black-Scholes modell)
2019.05.18	Hallgatók prezentációi; zárthelyi dolgozat

Számonkérés módja:**Az aláírás megszerzése:**

Elfogadott házi dolgozat (min. 11 pont), valamint összesen min. 41 pont megszerzése.

A vizsgára bocsájtás feltétele:

-

Gyakorlati jegy/kollokvium teljesítésének módja, értékelési szempontjai:

A félév során az utolsó szemináriumon írásbeli zárthelyi dolgozat kerül megírásra az előadásokon elhangzottakból. Felkészülni a tanszék honlapjára feltöltött előadás anyagokból, a gyakorlatokon megoldott példákából és a megjelölt irodalmakból lehet. A dolgozattal megszerezhető pontok száma összesen 60 pont.

Pótlás az első előadáson egyeztetett időpontban lehetséges!

Csoportosan megírt és nyomtatott, illetve elektronikus formában leadott házi dolgozat. A dolgozatok terjedelme maximum 30 oldal! Maximum: 20 pont

A házi dolgozat pontos felépítése a tematika mellékletében érhető el a honlapon. A házi dolgozat 11 ponttól elfogadható. A házi dolgozat pótlására az első előadáson egyeztetett időpontig, a pót zárthelyi írása előtti időpontig van lehetőség.

Zárthelyi dolgozatot, illetve pót zárthelyi dolgozatot csak elfogadott házi dolgozatot (min. 11 pont) követően lehet írni!

Értékelése:

Összpontszám: 80 pont.

0 - 40 pont (1) elégtelen; 41 - 50 pont (2) elégséges; 51 - 60 pont (3) közepes; 61 - 70 pont (4) jó; 71 - 80 pont (5) jeles

Kötelező irodalom:

1. Martin Hajdu György, May Réka (szerk) Tőzsdei Szakvizsga Felkészítő Közép-Európai Brókerképző Alapítvány 1998 Második rész: Tőzsdei szabályzatok Harmadik rész: Értékpapírszámtan Negyedik rész: Közgazdaságtan Kivéve: 408-458

Ajánlott irodalom:

1. Száz János: Tőzsdei opciók vételre és eladásra Tanszék Kft. 1999 ISBN: 9630383861
2. Malkiel Burton: Bolyongás a Wall Streeten Bankárképző 2001 ISBN: 9789630422420
3. Hull John: Options, futures and other derivatives Prentice Hall 2012 ISBN: 9780132164948
4. Kecskeméti István: Tőzsdei befektetés a technikai elemzés segítségével Kecskeméti Bt. 2006 ISBN: 9632298616
5. McDonald Robert: Derivative Markets Addison Wesley 2002 ISBN: 9780201729603

Miskolc, 2019. február 3.

Dr. Zsombori Zsolt
egyetemi adjunktus

Beszámoló tematikája befektetési és értékpapíri ismeretekből

Feladat: Egy kiválasztott tőzsdei cég technikai és fundamentális elemzése

Technikai elemzés

A technikai elemzéseket az előző év utolsó negyedévére vonatkozóan kell elkészíteni, feltéve, ha külön mást nem kér a feladat. Feladathoz szükségesek:

1. Napi forgalom
2. Nyitóár
3. Záróár
4. Napi minimális ár
5. Napi maximális ár

Feladat: Az egyes módszerek által jelzett vételi és eladási dátumok meghatározása, továbbá, hogy helyesek voltak-e és ezek táblázatos összefoglalása.

Adatok letölthetők: <https://www.portfolio.hu/history/adatletoltes.php>
<http://eco.hu/cgi-bin/diygraf/gnuapl.cgi>

Grafikus módszerek

1. Vonaldiagram – grafikonos ábrázolás forgalommal együtt (beépített Excel tábla) Támasz és ellenállás vonalak bejelzése. Jellegzetes trendjelző és trendváltó alakzatok keresése. Vételi és eladási jelzések bejelölése.
2. Japán-gyertya – u.a, mint vonaldiagram
3. O-X diagram – milliméterpapírra megrajzolni a negyedéves O-X-t. Vételi és eladási jelzések bejelölése

Statisztikai módszerek

- Mozgóátlag – 3-és 7 napos mozgóátlag metszéspontja által meghatározott vételi és eladási jelzések meghatározása
- EMA – éves adatokból 200 és 50 napos EMA meghatározása. Utolsó negyedévre vonatkozóan vételi és eladási jelzések bejelölése Weinstein alapján A megfelelő átlaghoz az exponenciális átlagszámítást 200, illetve 50 nappal az elemzett időszak előtt kell kezdeni.
- MACD – Utolsó féléves adatokból 12 napos és 25 napos EMA számítása. Utána belőle MACD számítása.
- Oszcillátor – negyedévre vételi és eladási szabályok
- Piacerősség – 14 nappal az utolsó negyedév nyitásától kellene az adatok, hogy érvényes RSI-vel rendelkezünk a negyedév elején. Negyedéves RSI – vételi eladási szabályok 30-70%-os szabály alkalmazásával
- Pénzáram Index (Money Flow Index) – adatbázis u.a, mint RSI – 30-70%-os szabállyal vételi és eladási jelzések

Kombinált eszközök

- Fibonacci-vonalak – Egész múlt évet meg kell vizsgálni és egy hirtelen árfolyamemelkedést, vagy csökkenést kell keresni, ami közrefogja a IV. negyedév ársávját. Ennek alapján meg kell határozni a Fibonacci-vonalakat. Ha ilyen nem találtak, nem kell csinálni semmit, csak az éves árgörbét közölni.
- Bollinger-szalag – 20 napos mozgóátlag, a negyedév előtt 20 tőzsdei nappal kezdve, erre felvenni a mozgóátlag szórásának kétszeresét.
- Elliott-hullám – Negyedéves árgörbére potenciális hullámok berajzolása.

Értékelni kell az egyes technikai módszereket az alábbi táblázat alapján:

Táblázat

Módszer megnevezése	Vételi jelzés	Jó vételi jelzés	Eladási jelzés	Jó eladási jelzés	P ₁ +P ₂ -1
Egyes módszertípusokra összesítve					

Fundamentális elemzés

1. Cég bemutatása –

Porter modell szerint – (Cég piacai, termékei, ezek alakulása BCG mátrix; cég fő versenytársainak felsorolása – mekkora a cég piaci részesedése a releváns piacokon fő termékekből; szállítói kapcsolatok – nem kell vele foglalkozni; helyettesítő termékek – milyen ezekhez képest a vállalat termékeinek életgörbéje) Konklúzió: milyenek a cég növekedési lehetőségei inflációhoz képest.

2. Hányadoselemzés

Ki kell választani egy benchmark külföldi céget. Lehetőleg közép-kelet Európában működő, hasonló ágazatban működő és hasonló méretű (árbevétel, vagy mérlegfőösszeg alapján) cég legyen. Az alábbi mutatókat kell alkalmazni az elemzéshez.

- Eszköz és forrástételek változásai – nőtt-e a cég eszközei reálértékben, a befektetett eszköz vagy a forgóeszköz nőtt-e. Milyen a cég tőkeellátottsága? – benchmarkhoz képest
- Eredménykimutatás változásai – Nőtt-e reálértékben a forgalom, hogyan alakult a költséghatékonysága a benchmarkhoz képest – vertikális trendelemzés

Bechmarkhoz képest

- Jövedelmezőségi mutatók (Du Pont, ROA, Eszközhozam) –
- Likviditási mutatók
- Nyereségáttételi mutatók
- Tőkeáttételi mutatók
- Hatékonysági mutatók
- Piaci ráták (EPS, P/E, Kapitalizáció/Könyv sz. érték, utolsó osztalék/piaci árfolyam) – ide a tárgyév végi árfolyam kell a két cég esetében.

A két vállalat mérlegbeszámolóját pénzügyi mutatószámokon keresztül elemezzék. Alakítsák ki véleményüket, hogy melyik cég lehet az értékesebb.

Vállalati részvény belső értékének kiszámítása az alábbi képlet alapján:

$$P_{vállalat} = EPS_{vállalat} * \frac{P}{E_{benchmark}} * (1 \pm d)$$

A d módosító tényezőt a fentebbi elemzésből következően határozzák meg.

Minden hallgató kérdéseket kap, ami egyrészt a beadandó feladatra fog vonatkozni, másrészt az elméletre.